

Základní tendence

- Hrubý domácí produkt (HDP) se za první pololetí 2010 meziročně reálně¹ zvýšil o 2,0 %. Ve 2. čtvrtletí sice více než v 1. čtvrtletí, ale zčásti to bylo dáno nízkou srovnávací základnou, neboť dno výkonnosti ekonomiky bylo právě ve 2. čtvrtletí 2009. Na nabídkové straně ekonomiky se na zvýšení reálné hrubé přidané hodnoty (HPH) podílel nejvíce zpracovatelský průmysl, naopak nižší HPH byla vytvořena ve stavebnictví. O růstu HPH rozhodla produktivita práce, zaměstnanost ještě klesala. Na poptávkové straně rostl nejrychleji čistý vývoz, mírně se zvýšily i výdaje na konečnou spotřebu, zejména výdaje domácností. Výdaje na tvorbu hrubého kapitálu se naopak snížily, z toho ovšem tvorba zásob rostla.
- Souhrnně vyjádřeno, výrazně posílila vnější poptávka a poklesla domácí. Obdobně na zvýšení úhrnné nabídky měl rozhodující vliv růst vnější nabídky při mírném růstu nabídky domácí. Přitom nepříznivý vývoj směnných relací vedl ke znehodnocení národní práce a pomalejšímu růstu hrubého domácího důchodu (HDD než HDP). Hrubý disponibilní národní důchod (HDND) se v běžných cenách zvýšil více než HDP díky odlivu čistých plateb výrobním faktorům do zahraničí. Převyšoval sklon ke spotřebě nad sklonem k úsporám.
- Výkonnost průmyslu měřená průmyslovou produkcí po pěti čtvrtletích poklesu rostla v obou čtvrtletích roku téměř ve všech odvětvích, rostly také nové zakázky ve vybraných odvětvích. Naopak stavební produkce klesala, více v pozemním než inženýrském stavitelství. Závažnější je, že nové zakázky a stavební povolení ve stavebnictví klesaly. Tržby v maloobchodě mírně rostly, ale ve službách se snížily, kromě dopravy a skladování.
- Hladina cen výrobců byla meziročně nižší, avšak cenová pružnost jednotlivých subagregátů byla velmi diferencovaná. Platí to jak pro vývoj cen zemědělských produktů (pokles cen rostlinných výrobků, ale vzestup cen živočišných výrobků), tak pro ceny průmyslových výrobců (růst cen energií a chemických látek a výrobků, ale pokles cen dopravních prostředků, strojů a zařízení a potravinářských výrobků) i pro ceny ve stavebnictví (stagnace cen stavebních prací ale pokles cen stavebních materiálů a výrobků). Spotřebitelské ceny se zvýšily (zejména díky růstu cen dopravy a bydlení), ale méně než v minulém roce a také méně než v zemích EU 27. Vývoj cen měl přitom dopad na index reálného efektivního kurzu koruny. Směnné relace se výrazně zhoršily, což mělo odraz ve značné ztrátě z realizace zahraničního obchodu. Korunové ceny zahraničního obchodu byly zároveň ovlivněny změnou devizových kurzů.
- Schodek běžného účtu platební bilance se výrazně zvýšil zejména v důsledku zhoršení bilance služeb. Vzhledem k tomu, že ostatní složky platební bilance nebyly schopny svými výsledky krýt schodek běžného účtu, vnější nerovnováha se zhoršila. Naopak bilance výnosů, tradiční faktor zhoršení vnější nerovnováhy, se vyvíjela méně příznivě.
- Meziroční pokles zaměstnanosti a růst nezaměstnanosti pokračoval, a odráží tak zpoždění v reakci na hospodářskou krizi. Ve 2. čtvrtletí 2010 se však tento nepříznivý vývoj posledních šesti čtvrtletí zastavil. Opět ovšem začal růst počet dlouhodobě nezaměstnaných a nerostl počet volných pracovních míst. Průměrná mzda mírně vzrostla, přičemž relace mezi podnikatelskou a nepodnikatelskou sférou se sblížily.
- Zásoba peněz sice vzrostla, nikoliv však v důsledku úvěrové expanze firem a domácností. Úvěry vládnímu sektoru se zvýšily na dvojnásobek, úvěry ostatním sektorům rostly jen mírně.
- Přes oživení daňových příjmů a snahu o redukci výdajů nestačil růst příjmů na krytí růstu výdajů státního rozpočtu. Přitom - po vyloučení vlivu přesunu prostředků z rezervních fondů ministerstev do mimodaňových příjmů rozpočtu - byl meziroční přírůstek příjmů výrazný. Přírůstek dluhu byl poloviční proti roku 2009 a náklady na obsluhu státního dluhu dokonce klesly.

¹ Pokud není uvedeno jinak jsou hodnocena sezónně neочиštěná data a hodnoceným obdobím je 1. pololetí 2010.